



פרולוצ

לוס אנג'לס, תשנ"ב

"כינרת, הנהג מצפצף לך". ג'ני משכה אותה בשרוולה.
"זה לא הנהג שלנו," כינרת הסבה אליה את ראשה, מדלגת בחדווה
את שארית גרם המדרגות, "זה אבא שלי".
"איך את רואה מכאן?" ג'ני הסתקרנה.
"אני לא רואה," כינרת המשיכה לשעוט קדימה, "אני שומעת. לאבא
שלי יש צפצוף מיוחד כזה. הנה, תקשיבי - פם פם פם פפפפם".
הן צחקו, חוצות את החצר הגדולה, רצות לעבר שער בית הספר.
"אבא שלי החליט להפתיע אותי לכבוד יום ההולדת, מתאים לו". היא
נופפה לג'ני ונבלעה במושב האחורי של המכונית הכסופה, נדמה
שאפילו היא צוחצחה לכבוד יום ההולדת של הנסיכה לבית ניס.
"שלום, דאד. עשית לי הפתעה".
"משמחת?" הוא חייך אליה מבעד למראה.

"משמחת מאד." היא צחקה.

"חכי, חכי, זו רק ההתחלה".

הוא הביט בה בחיבה, בנסיכה שלו, מצפה לראות את עיניה הנפערות לשני אגמים ענקיים כשתגיע לחצר הבית.

ג'ייקוב ניס חשב על הכל, כתמיד. אירוע מושלם מורכב מסך כל הפרטים הקטנים. גם את תיעוד הרגעים הראשונים הוא לא שכח, הכל הונצח - עיניים נפערות, צווחות התרגשות, זינוק לתוך זרועותיו החמות. הצלם עמד מן הצד, מרוכז ומתקתק, לא החמיץ אף ניד עפעף.

כינרת הסתובבה בחצר כמכושפת, מלטפת את בדי המשי התכולים-לבנים. מתמתחת לעבר זרי הבלונים התואמים המקיפים את הגינה. משפילה מבט אל הפרחים הלבנים הפזורים בצידי השביל, פוסעת על קצות אצבעותיה על שטיח תכלכל שנפרש מהשער הלבן עד למדרגות הכניסה לבית.

עגלה גדולה ותכולה עמדה בצד, מעוטרת במלמלות לבנות, מוכנה לקלוט אל קרבה את כל המתנות שיביאו האורחים בעוד כמה שעות.

היא העבירה מבטים משתאים מן השולחנות העגולים הערוכים בטוב טעם בצד אחד של הגינה, אל הצד השני, שם נוצקה במה לבנה אל מול שורות של כסאות. מנורות חדשות הותקנו, מפיצות אור תכלכל על התפאורה הקסומה.

"הכל תכלת!" הדיבור נעתק מפיה. "בדיוק בדיוק כמו שחלמתי".

"הכל, מיי דיר". אמא הופיעה בפתח הבית, חיוך צופן סוד על פניה. "נותר רק להיכנס הביתה, וללכת לבדוק מה מחכה לך על המיטה".

שמלה תכולה, יפיפיה, עם פרחים לבנים בוהקים ופייטים נוצצים. זה מה שחיכה לה על המיטה. ולמרגלותיה נחה קופסא עם נעליים תואמות. לאחר ארוחה קלה הגיעה המתסרקת ועשתה עבודה מושלמת לשביעות רצונן של כינרת ואמה.

זו לא השמלה, גם לא השיער החלק שהפך לבקבוקים בהירים, ולא הפנינים שנשזרו בתוך הצמה הדקיקה, המתוחה מאוזן לאוזן.

זה החן של כינרת. החיוך הזוהר שלה, שכבש תמיד את לב כולם. גם עכשיו, כשפיזזה בין האורחים כמו קרן שמש, כמו כינרת שזופה באמצע הקיץ. הטול התכול של השמלה התנופף סביבה, גורם לחברותיה לשלוח בה מבטים מעריצים מתמיד.

"תכלת." צחק סנדי, כשראה את החצר ואת כינרת המהלכת על בהונותיה בין השולחות הלבנים; מחליקה אצבע דקה וזהירה בקצה צלחת תכולה, מהודרת; מריחה את הפרח הלבן שהונח בואזה תכלכלה במרכז כל שולחן. "הכל תכלת. תכלת זה צבע של בנים".

"סנדי!" אבא נזף בו, טופח על גבו בחיבה גלויה. "אין אצלנו דבר כזה, צבע של בנים או של בנות".

"כן, כן. יחי הליברליזם." הוא צוחק. "בשנה הבאה, לכבוד בר המצווה שלי, אני מזמין תפאורה ורודה".

"למה לא?" אבא קימט את מצחו בארשת פנים כה רצינית, וסנדי וכינרת פרצו בצחוק רם.

"אולי כי את הבר מצוה שלי אני רוצה לחגוג בישראל, בכותל המערבי." אמר סנדי כשנרגע מהצחוק, מדלג בקפיצה אחת על שלוש מדרגות השיש, רץ ללבוש את החליפה החדשה שלו, תכולה גם היא, כמובן. העיקר ששכרו לא קופח.

"דאד". בסופו של היום המרגש שכבה כינרת במיטתה, מכורבלת בשמיכה, מפהקת פיהוק גדול. אבא ישב לצד המיטה, מביט בה באהבה גדולה.

"מה מטריד אותך, יקירתי?"

"שמעת מה אמרה דודה ג'ניפר למאם?"

"מה אמרה?"

"שיש לי אופי ישראלי. שהשם שלי מעיד על האופי שלי. והוא לא מתאים לאמריקה. פעם שמעתי אותה אומרת לבעלה שאני חסרת נימוסים בסיסיים, כמו הישראלים".

"אני מקווה שלא לקחת ללב, כינרת שלי. אני משוכנע שאת מבינה שאלו שטויות. ג'ניפר - קצת קשה לה איתנו, זה הכל".

"היא מקנאה בכסף שלנו?" כינרת שאלה.

"איך גדלת, ילדה שלי." דאד שרק, בוחן מחדש את ילדתו.

"שכחת שמלאו לי עשר שנים היום?" כינרת התיישבה והחיוך נמחה משפתיה. "אבל למה, דאד, למה נתת לי שם כזה... כזה ישראלי. אף אחד לא מבין מה פשר השם הזה. בכל מקום אני בולטת".

"בולטת לטובה. מקסימה ומיוחדת." דאד מיהר לדייק. "השם הזה פשוט היה שייך לך. ולא אף שם אחר. נולדת בהפתעה גמורה, באמצע טיול בצפון ארץ ישראל". אבא סיפר שוב את הסיפור ששמעה כבר עשרות פעמים בחייה.

"לא יכולנו לחזור מיד הביתה. חיכינו שם, הארכנו את הטיול עד שתגדלי קצת, ונוכל לטוס איתך חזרה. אלו היו ימים נפלאים". אבא הפליג בזכרונות, עיניו נוסעות רחוק, אל הארץ שהם - כולם - כל כך אוהבים.

"כשהיית בת כמה ימים, עדיין חסרת שם, ישבנו - מאם ואני - במרפסת, בחדר שלנו במלון בטבריה. הכינרת נצנצה אלינו, בזהירות, שטופת שמש, ואת התקרבלת בתוך השמיכה בידיה של מאם, פערת מולנו עיניים תכולות גדולות, בדיוק בצבע של הכינרת. באותו רגע ידענו שנינו שככה אנחנו רוצים לקרוא לך. כינרת שלנו".

"אני אוהבת את השם הזה... אבל... טוב, לא חשוב, דאד. שוב תודה על המסיבה הנפלאה, נהניתי מכל רגע".

"בשמחה רבה, ילדה שלי. לילה טוב, תערב עלייך שנתך". אבא כיסה אותה ברכות ויצא מן החדר.

באותו לילה חלמה כינרת שממש מול הבית שלה צמח אגם גדול, כינרת יפה ותכולה, והיא רצה על כרי דשא היישר אל המים הצוננים, טובלת בה רגליים, נהנית מליטוף הגלים הקרירים.

כל כך נעים היה החלום, שהיא ממש הצטערה כשמאם הגיעה להעיר אותה לבוקר חדש.



חודש אחרי, מעבר לאוקיינוס.

ריח טוב עלה מן החלונות. רוחמי רחרחה את האוויר בתקווה. לפני הכניסה לבית, ממש ליד הדלת, משהו התחכך ברגליה, מיילל.

"עוד פ'ם את!" רוחמי קראה בזעף. "אין לי כוח אלייך היום. ואין לי כלום לתת לך".

"מיאווי" חומית ענתה לה ארוכות, מקמרת את גבה.

"טוב, טוב, מפונקת". רוחמי הורידה את הילקוט המרוט, מטיחה אותו על הארץ, מתיישבת באנחה על המדרגה. "את רעבה, נכון?"

"מיאווי" אישרה חומית.

"מסכנה שלי". היא ליטפה את גבה הרוטט. "גם אני רעבה, נורא." היא לחשה לה סוד, שהלך איתה מבית הספר עד לכאן. היה לה כריך, אבל כבר בביס הראשון היא חשה שהגבינה מקולקלת, סגרה את השקית ודחפה את הכריך לתיק.

בחילה גאתה בה, התערבבה בתחושת הרעב.

מרים חזרה לכיתה בידיים רטובות, הוציאה בנחת מגבת וכריך שמן, מלווה בקופסת פירות. היא נעצה בה מבטים, עד שרוחמי הוכרחה ללחוש בשפל: "שכחתי את הלחם בבית".

מרים הוציאה שקית עוגיות וכיבדה אותה בשתיים.

רוחמי התעלמה בגבורה מהבושה השורפת, לקחה את העוגיות בתודה ואכלה אותן לאט לאט, בביסים קטנטנים, אחר כך יצאה לברזיה ושתתה המון מים. העוגיות והשתיה השקטו את הרעב לשיעור שלם. וזה הרבה.

"קחי, קחי. אולי את תאהבי את זה. נכון לא משנה שהגבינה קצת לא טריה?" היא הוציאה את הפרוסות מהשקית, הניחה אותן מתחת לאפה של חומית. החצופה רחרחה את הלחם, תפסה אותו בין שיניה, השליכה בין השיחים וחזרה באיטיות אל רוחמי, מייללת.

"אז גם את מפונקת כמוני, אה?" רוחמי נאנחה בפעם השניה להיום. "עוד פ'ם את מדברת עם חתולים". ירחמיאל תפס אותה על חם. "זה נראה כאילו את חושבת שהם מבינים אותך".

"מי אמר לך שלא?" היא נעמדה. חומית נצמדה לרגלה.

"קישטא, קישטא, לכי כבר". ירחמיאל הושיט רגל קטנה, מראה לה את הדרך לשיחים. היא עמדה בצד, עלובה, שלחה אל רוחמי מבטים ירוקים, אומללים.

"מישהו מבשל מרק עוף." רוחמי לחשה לחומית לחישה אחרונה, חולמנית. "אולי... אולי זה אמא שלי, אולי אני אביא לך מהשאריות".

הריח באמת הגיע מהבית שלהם. אמא ישבה ליד השולחן הישן בפינת האוכל, מחייכת אל רוחמי וירחמיאל בעייפות.

"איך את מרגישה, אמא? מה זה הסיר על האש?"

"אני בסדר. רוחמילה, ה' נתן לי כוח לכבוד יום ההולדת שלך".

"אה. היום-הולדת. רוחמי הופתעה. "זכרת אותי?"

"איך אשכח, ילדה, איך? לפני תשע שנים אור גדול נדלק בבית שלנו בזכותך".

"אז מה יש לכבוד היום-הולדת?" ירחמיאל היה קצר רוח.

"מרק. מרק עוף טעים ו... הפתעה לקינוח". אור זרח בעיניים של אמא. היא ניסתה להתגלגל ממקום מושבה, אך רוחמי עצרה אותה. "אני אגיש לכולם. אל תתאמצי, אמא".

יוסף ודוד נכנסו הביתה, מיוזעים. רוחמי הגישה לכולם צלחות מרק. הם ישבו יחד סביב השולחן, אכלו, פטפטו ושמחו. כשהצלחות התרוקנו עד תום, אמא ביקשה מכולם לברך את רוחמי. "שתהיי עשירה." יוסף אמר.

"זה לא הכי חשוב." רוחמי עפעפה במהירות, רואה איך מושפלות עיניה של אמא בשעה שהיא ממלמלת אמן.

"שתהיי צדיקה ויהיו לך ילדים טובים". ירחמיאל גדול מספיק כדי להרוות את אמא בנחת, ובעיניים העייפות שוב נדלק האור.

הקינוח חיכה להם בתנור, מפתיע. ריח מתוק של קינמון התפשט בבית הקטן בשעה שרוחמי חילקה לכולם תפוחים אפויים, מצופים בסוכר. לרגע אפשר היה לדמיין שהבית שלהם רגיל לגמרי, נורמלי, כמו הבתים של חברותיה מהכיתה.

וזה לא היה הכל. בלילה חזר אבא הביתה בצעדים עייפים ומרושלים, עם שקית גדולה, שמנונית וריחנית. "הבאתי לכם פלאפל מהחנות שלי, לכבוד יום ההולדת של רוחמי".

כולם התנפלו עליו באושר. ושוב הם ישבו יחד. הפעם גם עם אבא. משפחה שלמה ומאושרת.

בלילה, כשאבא נכנס להגיד לרוחמי לילה טוב, הוא הניח שקית מעל השמיכה שלה.

"לא שכחתי את המתנה." אבא חייך אליה באהבה.

רוחמי ידעה מה יש בה. ליד חנות הפלאפל שאבא עובד בה יש חנות קטנה וישנה, עם ריח עתיק שאהוב כל כך על רוחמי. חנות ספרי יד שניה. מאז שמלאו לה שש שנים, אבא מפתיע אותה ואת

ירחמיאל בכל יום הולדת בספר חדש-ישן. ביחד יש להם על המדף
כבר חמישה ספרים, וזה יהיה השישי.

היא יודעת שגם אותו, כמו את קודמיו, היא תקרא עשרות פעמים
ולא יימאס לה. העולם של הספרים הוא עולם כה מופלא וקסום,
ואפשר לברוח אליו ולהישאר בו הרבה זמן. מסכנה חומית שהיא לא
יודעת לקרוא.

חומית! היא לא בסדר. היא שכחה שהבטיחה לחומית עצמות
מהמרק.

הכל בגלל... הכל בגלל... אבא כבר יצא מהחדר וזה נס, כי אסור
שהוא יראה את הדמעות. היה לה יום הולדת נפלא. מרק טעים,
תפוח חם וברכות. פלאפל וספר חדש. היא צריכה להיות מאושרת.
אפילו לילדות עשירות לא חוגגים מהצהריים עד הערב.

אבל העצמות. רק היא שמעה את גילה השכנה מהבניין הסמוך
שואלת את אמא איך יצא המרק. ואיך אמא עונה לה בשמחה: "יצא
מצוין, בזכותך. בזכות העצמות שאת שומרת לנו. איך אפשר לזרוק
עצמות לפח, אם אפשר להכין מהן מרק מזין?"

גילה חייכה בהתנצלות. היא שמה במרק שלה כנפיים או שוקיים.
אף פעם היא לא חשבה שאפשר לשים עצמות.

בטח לא חשבה. עשירה מפונקת. רוחמי ברחו לחדר שלה, ממורמרת,
נושכת שפתיים.

היא לא תגיד לאמא כלום. אמא שלא מתביישת לבקש עצמות
מהשכנה כדי להכין לבתה הבכורה ארוחת יום הולדת. אבל היא,
רוחמי, נשרפת מבושה, והיתה מעדיפה שישכחו מיום ההולדת שלה,
רק שלא יקבצו עצמות.